

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

«Затверджено»

Заступник ректора

Проф. І.П.Гладкий

«___» _____ 2012р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни: **«Економіка транспортного будівництва»**

(за вимогами кредитно-модульної системи)

Галузь знань – 0601 «Будівництво та архітектура»

Спеціальність – 7.06010106 «Мости і транспортні тунелі»

Освітньо-кваліфікаційний рівень – «Спеціаліст»

Робоча програма складена к.е.н., доцентом кафедри економіки підприємства Голубевою Тетяною Володимирівною на основі освітньо-професійної програми для галузі знань 0601 – «Будівництво та архітектура» та навчального плану за спеціальністю – 7.06010106 «Мости і транспортні тунелі», освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст»

Рецензент

доцент кафедри економіки підприємства,
к.е.н., доц.

Д.А. Горовий

Робоча навчальна програма розглянута на засіданні кафедри економіки підприємства (протокол № 1 від «28» серпня 2012 р.)

Завідувач кафедрою

економіки підприємства, д.е.н., проф.

І.А. Дмитрієв

Схвалено Радою (методичною комісією) ДБФ

Протокол № 2 від «2» жовтня 2012 р.

Голова Ради (методичної комісії)

дорожньо-будівельного факультету, проф.

О.В. Псюрник

«УЗГОДЖЕНО»

Зав. випускової кафедри

мостів, конструкцій та будівельної механіки,

д.т.н., проф.

В.П. Кожушко

« _____ » _____ 2012 р.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(системний змістовий модуль)

1 Опис навчальної дисципліни
«Економіка транспортного будівництва»

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
Загальний обсяг – 1,5 кредиту Кількість блоків змістових модулів – 1 Кількість змістових модулів – 5 Кількість годин – 18 Один блок змістових модулів – 18 годин Один змістовий модуль – 2 години Разом аудиторних годин на тиждень – 1 (0,5 годин лекція, 0,5 годин практичне заняття)	Галузь знань – 0601 «Будівництво та архітектура» Спеціальність – 7.06010106 «Мости і транспортні тунелі» Освітньо-кваліфікаційний рівень – «Спеціаліст» Кількість потоків – 1 Кількість навчальних груп в потоці – 1 Лектор, відповідальний за курс – к.е.н. Голубева Т.В.	Навчальний курс – циклу дисциплін професійної і практичної підготовки Рік підготовки – 5-й Семестр навчання – 9 Кількість лекційних годин – 9 Практичні заняття, годин – 9 (на групу) Самостійна робота, годин – 36 Модульний контроль (види контролю: модульна контрольна робота). Підсумковий контроль (види контролю: інтегрований залік)

Мета навчальної дисципліни полягає у поглибленні теоретичних знань та оволодінні сучасним методичним інструментарієм аналізу виробничо-господарської діяльності підприємств транспортного будівництва.

2 Мета та завдання

Навчальна дисципліна «Економіка транспортного будівництва» належить до циклу дисциплін професійної і практичної підготовки спеціалістів в галузі знань 0601 – «Будівництво та архітектура» за спеціальністю 7.06010106 «Мости і транспортні тунелі».

Предметом навчальної дисципліни є сучасний методичний інструментарій щодо аналізу виробничо-господарської діяльності підприємств транспортного будівництва.

Згідно мети завдання дисципліни полягають у формуванні практичних навичок проведення техніко-економічних розрахунків, пов'язаних з різними господарськими ситуаціями, обґрунтування економічної ефективності реалізації нових організаційно-технологічних та інженерних рішень у будівництві проектів.

Після вивчення дисципліни майбутній фахівець повинен:

знати: роль і особливості транспортного будівництва і його економіки; кошторисну вартість будівництва; структуру собівартості будівельно-монтажних робіт; кошторисну собівартість будівельно-монтажних робіт; планову і фактичну собівартість БМР: поняття, порядок визначення; підходи до визначення ціни будівельної продукції; узагальнюючі економічні показники діяльності будівельних організацій; особливості формування та використання прибутку і доходу як основних показників фінансових результатів діяльності підприємства; показники рентабельності як відносні показники ефективності діяльності підприємства дорожнього господарства; абсолютну і порівнянну ефективність витрат по об'єктах дорожнього господарства; методи визначення величини одноразових і поточних витрат при виконанні розрахунків економічної ефективності об'єктів дорожнього господарства; методичні підходи до оцінки фінансово-економічного стану підприємства дорожнього господарства.

уміти: розраховувати собівартість будівельно-монтажних робіт; розраховувати локальну (об'єктну) кошторисну вартість будівництва; розраховувати дохід, прибуток, рентабельність будівельної продукції і будівельної організації; розраховувати одноразові і поточні витрати по об'єктах транспортного будівництва; розраховувати очікуваний економічний ефект, економічну ефективність і термін окупності об'єктів транспортного будівництва при їх побудові і експлуатації; оцінювати фінансово-економічний стан будівельного підприємства.

Уявлення. Дисципліна, що пропонується, призначена допомогти студентам у формуванні комплексу знань у галузі економіки транспортного будівництва, набутті умінь щодо обґрунтування проектних рішень на основі проведення техніко-економічних розрахунків по об'єктах будівництва.

Проведення практичних занять та організація самостійної роботи студентів забезпечує формування необхідних вмінь та уявлень про методичні засади аналізу виробничо-господарської діяльності будівельного підприємства.

3 Зміст навчальної програми

Вступ

Навчальна дисципліна «Економіка транспортного будівництва» читається для галузі знань 0601 «Будівництво та архітектура», спеціальності 7.06010106 «Мости і транспортні тунелі».

Отримані знання з дисципліни будуть використані при дипломному проектуванні – проведенні техніко-економічних розрахунків по об'єктах будівництва.

Формування системи знань студентів з дисципліни «Економіка транспортного будівництва» здійснюється шляхом проведення лекцій у їх сполученні з СРС. Самостійна робота студентів здійснюється в позааудиторний час та складається з вивчення літературних джерел, матеріалу лекцій та практичних занять, виконання практичних завдань.

Поточний контроль здійснюється на лекціях у формі опитування; на практичних заняттях – опитування, діалогу, групового обговорення тематичних питань, самостійної та контрольної роботи; у час окремого розкладу занять – тестування по заліковому модулю.

Остаточний контроль з дисципліни – інтегрований залік.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення модульного контролю за допомогою тестових завдань у час окремого розкладу занять.

БЛОК ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ (РОЗДІЛ) №1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
ТРАНСПОРТНОГО БУДІВНИЦТВА

Змістовий модуль (тема) 1. Кошторисна вартість робіт при будівництві та експлуатації об'єктів дорожнього господарства

Визначення кошторисної вартості будівництва мостів і аеродромів. Структура і групування кошторисних витрат. Склад і порядок розробки кошторисної документації. Нормативи, які використовують для розрахунку кошторисної вартості будівництва мостів і аеродромів. Прив'язка розцінок єдиних районних одиничних розцінок (ЕРОР) до місцевих умов. Визначення кошторисної вартості матеріалів, виробів і напівфабрикатів в кошторисних розрахунках. Поняття про вартість продукції. Продукція підприємств транспортного будівництва. Основи ціноутворення у будівництві.

Змістовий модуль (тема) 2. Методи визначення величини одноразових і поточних витрат при виконанні розрахунків економічної ефективності по об'єктах транспортного будівництва

Визначення основних транспортно-експлуатаційних показників, які відображають стан і обґрунтованість вибору варіантів при виконанні розрахунків економічної ефективності капітальних вкладень при побудові мостів і аеродромів. Визначення величини одноразових витрат по варіантах, які приведені до останнього року.

Склад поточних витрат кожного року, які відображають стан і обґрунтованість вибору варіантів, що розглядаються при виконанні розрахунків економічної ефективності від експлуатації об'єктів транспортного будівництва.

Змістовий модуль (тема) 3. Абсолютна і порівнянна ефективність витрат у транспортному будівництві

Основні напрямки збільшення ефективності суспільного виробництва у транспортному будівництві. Основні поняття і визначення ефекту і економічної ефективності. Абсолютна і порівнянна ефективність витрат у транспортному будівництві.

Показники економічного ефекту. Вибір інструментарію для визначення економічного ефекту. База порівняння показників ефективності. Доходи і витрати підприємства як основа формування показників економічної ефективності.

Змістовий модуль (тема) 4. Аналіз виробничо-господарської діяльності будівельного підприємства

Предмет і зміст економічного аналізу її значення, роль та задачі. Методи економічного аналізу. Інформаційне забезпечення аналізу. Аналіз виконання плану виробництва. Аналіз фонду заробітної плати. Аналіз собівартості продукції. Аналіз фінансових результатів. Аналіз рентабельності. Аналіз джерел формування капіталу. Аналіз складу, структури і динаміки основного капіталу. Аналіз складу, структури і динаміки оборотних коштів.

Змістовий модуль (тема) 5. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1-4

Роль і функція ціни у транспортному будівництві. Особливості ціноутворення в транспортному будівництві. Договірні ціни.

Конкурентоспроможність будівельного підприємства.

Модульний контроль за змістовими модулями 1-5 (заліковий модуль №1) здійснюється у формі модульної контрольної роботи.

Заключення

Особливості вивчення дисципліни «Економіка транспортного будівництва» визначаються завданнями й функціями підприємств в умовах ринкової економіки. Знання й уміння, отримані в результаті вивчення навчального курсу будуть використовуватися в подальшому в процесі написання дипломного проекту (роботи).

Актуальність вивчення дисципліни «Економіка транспортного будівництва» обумовлена необхідністю підготовки фахівців у галузі будівництва до організації та здійснення техніко-економічних розрахунків по об'єктах транспортного будівництва при написанні дипломного проекту (роботи).

4 Розподіл тем занять (за годинами та кредитами)

Перелік та назви змістовних модулів	Загалом на змістовий модуль, год/кредит	Лекцій	Прак. робіт	СРС
Блок залікових модулів №1. Теоретичні основи аналізу економічної ефективності транспортного будівництва				
Змістовий модуль (тема) 1. Кошторисна вартість робіт при будівництві та експлуатації об'єктів дорожнього господарства	8/0,22	2	2	4
Змістовий модуль (тема) 2. Методи визначення величини одноразових і поточних витрат при виконанні розрахунків економічної ефективності по об'єктах транспортного будівництва	8/0,22	2	2	4
Змістовий модуль (тема) 3. Абсолютна і порівнянна ефективність витрат у транспортному будівництві	8/0,22	2	2	4
Змістовий модуль (тема) 4. Аналіз виробничо-господарської діяльності будівельного підприємства	11/0,31	3	3	5
Змістовий модуль (тема) 5. Основні завдання для СРС	19/0,53	-	-	19
Інтегрований залік				
ЗАГАЛОМ	54/1,5	9	9	36

5 Система оцінювання навчання студента (залікові модулі)

Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	Обсяг трудовитрат студента (кредитів)	Форма контролю	Шкала оцінювання знань студента (бали)
Перший заліковий модуль за змістовими модулями 1 - 5	54	1,5	Модульні контрольні роботи	(1...100)
Інтегрований залік				(1...100)
ЗАГАЛОМ	54	1,5		

6 Види, форми та методи навчання

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів згідно табл. 4 «Розподіл змістових модулів», табл. 6 Тематика (план) практичних занять.

Тематика (план) практичних занять

Номер практичної роботи	Тема практичного заняття	Обсяг в аудиторних годинах
1	Кошторисна вартість робіт при будівництві та експлуатації об'єктів дорожнього господарства. Ознайомлення зі структурою кошторису, порядком розробки кошторисної документації. Визначення вартості продукції підприємств транспортного будівництва.	2
2	Методи визначення величини одноразових і поточних витрат. Ознайомлення з методикою визначення одноразових і поточних витрат для розрахунку економічної ефективності по об'єктах транспортного будівництва.	2
3	Економічна ефективність виробництва у транспортному будівництві. Ознайомлення з показниками економічної ефективності виробництва та експлуатації об'єктів транспортного будівництва.	2
4	Аналіз фінансового стану будівельного підприємства. Ознайомлення з методиками аналізу фінансового стану будівельного підприємства.	3
Разом		9

7 Система оцінки знань студентів і шкала оцінок*

Оцінка в балах	Оцінка за нац. шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	"Відмінно" - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	B	"Дуже добре" - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79		C	"Добре" - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо , усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно	D	"Задовільно" - теоретичний зміст курсу освоєний частково , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66		E	"Посередньо" - теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , багато передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального
35-59	Незадовільно	FX	"Умовно незадовільно" - теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
1-34		F	"Безумовно незадовільно" - теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом).

*Примітка. Згідно з наказом МОН України від 30.12.05 р. № 774 підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів в інтервалі (1... 100) балів. Розрахунок здійснюється за формулою

$$B_d = \alpha_1 \cdot B_1 + \alpha_2 \cdot B_2 + \dots + \alpha_n \cdot B_n,$$

де B_i – кількість балів за рівень знань студента i -го залікового модуля;

α_1 - коефіцієнт вагомості кожного залікового модуля.

Підсумкова оцінка трудовитрат студента за освоєння змісту навчальної дисципліни K_d визначається як арифметична сума кредитів за всіма заліковими модулями, що засвоєні (K_i):

$$K_d = \sum_{i=1}^N K_i,$$

де $i = 1... N$ - кількість залікових модулів;

K_i - трудовитрати (в кредитах) на засвоєння залікового модуля.

8 Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни: «Економіка транспортного будівництва» (за вимогами кредитно-модульної системи) за напрямом 7.06010105 «Автомобільні дороги та аеродроми» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//portal.khadi.kharkov.ua/](http://portal.khadi.kharkov.ua/)

9 Література, рекомендована для самостійної роботи студентів

Основна література

1. Кривко Е.В. Экономика отрасли (дорожное строительство): учеб. пособие / Е.В. Кривко. – Хабаровск: Изд-во Тихоокеан. гос. ун-та, 2010. – 307с.
2. Экономика предприятия: учебник / Под ред. проф. В.Я. Горфинкеля, проф. В.А. Швандера. – М.: ЮНИТИ, 2004. – 718 с.
3. Экономика предприятия: учебник / Под ред. проф. Л.Г. Мельника. – Сумы: «Университетская книга», 2002. – 673 с.
4. Экономика строительства / Под ред. Ю.Ф. Симионова – Ростов н/Д: Феникс, 2009. – 378 с.

Додаткова

1. Экономика строительства. Часть I: учебник для вузов / Под ред. профессор Ю.Н. Казанского, Ю.П. Панибратова. – М.: Изд-во АСВ; СПб.: СПбГАСУ, 2003. – 368 с.
2. Лавриков И.Н. Экономика автомобильного транспорта: учеб. пособие / И.Н. Лавриков, Н.В. Пеньшин; под. науч. ред. д-ра экон. наук, проф. И.А. Минакова. – Тамбов: Из-во ГОУ ВПО ТГТУ, Тамбов. – 2011.– 116 с.

Розробив

доцент кафедри економіки підприємства _____ Т.В. Голубева